

Pomáhat a chránit

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY

Policejní prezidium ČR

Praha 22. října 2022

Zvyšování právního vědomí - UA

Jakožto váleční uprchlíci, pobývající na území České republiky, máte povinnost se řídit zákony platnými v našem státě. Neznalost zákona neomlouvá, proto vám v tomto videu ve stručnosti představíme základy právního vědomí.

Právní systém v České republice

Právní systém nejobecněji členíme na právo soukromé a právo veřejné.

Do oblasti soukromého práva, které primárně nastavuje vztahy mezi různými soukromými subjekty a jejich práva a povinnosti, řadíme například občanské a obchodní právo.

Aby mohl člověk právně jednat, například uzavírat jakékoliv smlouvy, musí být svéprávný. Plně svéprávnou se osoba stává dovršením 18 let, tedy dosažením zletilosti.

Právo veřejné upravuje vztahy mezi státem a občany či právníckými osobami. Řadíme sem především právo správní, trestní a ústavní.

Trestný čin a přestupek

Trestným činem je takové jednání, které zásadním způsobem poškozuje nebo ohrožuje státem chráněné zájmy a je za trestný čin označeno přímo v trestním zákoníku. Méně závažným jednáním, které má oproti trestnému činu menší společenskou škodlivost, je přestupek. Zákon ho opět výslovně za přestupek označuje.

Hranice škody

Výše způsobené škody hraje zásadní roli při odlišení trestných činů od přestupků, zároveň je jedním z faktorů ovlivňujících výši trestní sazby, kterou ukládá příslušný soud. Jakmile je škoda vzniklá úmyslným protiprávním činem vyšší než 10 000 Kč, jedná se o trestný čin.

Úmyslné delikty, u kterých škoda nepřesáhla 10 000 Kč, řadíme mezi přestupky proti majetku.

Trestněprávní odpovědnost v ČR

Trestní odpovědnost vzniká dovršením 15 let s tím, že osoba ve věku od 15 do 18 let je dle trestního zákona označována jako mladistvá.

Sankce za trestné činy a přestupky

Trestní sankce jsou uvedené v trestním zákoníku a dělí se na tresty a ochranná opatření. Sankcí za přestupek může být ochranné opatření nebo správní trest, v rámci kterého může osoba dostat od policejního nebo správního orgánu pokutu. Pokud se protiprávního jednání dopustí dítě mladší 15 let, může mu soud uložit tzv. výchovné opatření. Mladistvé osobě ve věku od 15 do 18 let hrozí v případě uznání viny trestní, výchovné nebo ochranné opatření.

Korupce

Korupci můžeme popsat jako poskytování úplaty úředním osobám, kterými jsou i policisté, se snahou získat od nich kvalitnější, výhodnější či rychlejší služby. Dochází při ní ke zneužití postavení, při kterém úřední osoba porušuje princip nestrannosti. Obě strany se ale tímto jednáním dopouští trestných činů, za které zákon ukládá poměrně vysoké tresty odnětí svobody. Například pokud by osoba nabídla peníze policistovi, který ji uloží pokutu za přestupek v dopravě, dopouští se trestného činu a může strávit až 6 let ve vězení.